

СТВОРЕННЯ НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ З ГЕОЛОГІЧНОГО ВИВЧЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ НАДР

Левченко О. І., канд. геол. наук, levchenko_al@mail.ru,

Коломійченко Б. Ф., Бесценна Л. Г. (УкрДГРІ, м. Київ, Україна)

Розглядається актуальність створення сучасної вітчизняної нормативно-правової бази з урегулювання порядку нормативно-правового забезпечення проектування й визначення кошторисної вартості геологорозвідувальних робіт, вимоги до побудови проекту, урегулювання порядку планування та фінансування геологорозвідувальних робіт

CREATION OF NORMATIVE LEGAL MAINTENANCE OF GEOLOGICAL STUDYING AND USE OF MINERAL COMMODITY

Levchenko A. I., Ph.D Geol. Sci., levchenko_al@mail.ru,

Kolomijchenko B. F., Bescenna L. G. (UkrSGRI, Kyiv, Ukraine)

Questions of a urgency of creation of modern domestic normative legal base of designing and calculation of budget cost of prospecting works, algorithm of creation of the project, planning and financing of prospecting works are considered.

Основними актуальними напрямками робіт з науково-методичної тематики є:

Створення галузевої нормативно-правової бази:

- вивчення та узагальнення чинної в Україні законодавчої й нормативної бази з питань планування, проектування, фінансування та проведення геологорозвідувальних робіт;
- розробка проектів нормативно-правових актів науково-виробничої діяльності підприємств та організацій галузі, їх погодження й подання на затвердження;
- збір, накопичення, обробка та аналіз інформації щодо цін на матеріально-технічні ресурси (МТР) та вартості трудових ресурсів, що використовуються під час проведення геологорозвідувальних робіт і складання Каталогу базових цін на МТР;
- моніторинг нормативно-методичної та аналітично-інформаційної бази геологічних підприємств з фінансово-економічної проблематики в ринкових умовах господарювання.

Насамперед необхідно:

1. Розробити законодавчі й нормативно-правові акти з надрокористування з економічних питань та організаційно-методичного забезпечення:
 - 1.1. Затвердити Інструкцію зі складання проектів та кошторисів на проведення геологорозвідувальних робіт.
 - 1.2. Пропонується розробити концепцію нормативного документа "Порядок планування та фінансування геологорозвідувальних робіт, які виконуються за кошти державного бюджету".

Цільове призначення розробок

Інструкцію зі складання проектів і кошторисів на проведення геологорозвідувальних робіт розробили працівники інституту для створення сучасної вітчизняної нормативно-

правової бази з урегулювання порядку проектування й визначення кошторисної вартості геологорозвідувальних робіт для встановлення єдиного підходу до формування технічної частини проектів з проведення геологорозвідувальних робіт та кошторисів на їх проведення. До цього часу ці питання регламентуються нормативно-правовими актами колишнього СРСР, згідно з наказом Міністерства екології та природних ресурсів України від 20.06.2002 року № 235 і додатка 7 до нього, зокрема такими:

а) Инструкция по составлению проектов и смет на геологоразведочные работы, М., 1986 г., утвержденная приказом бывшего Министерства геологии СССР от 14.03.1985 г. № 121;

б) Инструкция о составе, порядке разработки, согласования и утверждения проектно-сметной документации на строительство скважин на нефть и газ. Мингео СССР, М., 1986 г., утвержденная приказом Министерства нефтяной промышленности СССР от 06.08.1986 г. № 443, приказом Министерства газовой промышленности СССР от 04.1986 г. № 275, приказом Министерства геологии СССР от 31.12.1986 г. № 705.

Прийняття акта забезпечить раціональне використання коштів державного бюджету, які виділяються на проведення геологорозвідувальних робіт, унаслідок: зниження матеріалоемності, трудомісткості та кошторисної вартості ГРР; використання новітніх досягнень вітчизняної й зарубіжної науки та техніки, упровадження прогресивних матеріалів, укрупнених монтажних блоків обладнання, будівельних конструкцій і виробів високої заводської готовності й монтажної придатності, передової організації виробництва та праці; найекономічніших транспортних схем завезення матеріалів, конструкцій та обладнання на місце проведення ГРР; раціонального використання земель, ефективних засобів охорони довкілля, які унеможливають забруднення атмосфери, морів, водоймищ і ґрунту шкідливими викидами й стоками; забезпечення сейсмостійкості, вибухо- і пожежобезпеки; поліпшення умов праці й побуту працюючих; автоматизації систем управління технологічними процесами.

Інструкція врегулює питання проведення технічного, інтелектуального та соціально-побутового переоснащення галузі, що у свою чергу забезпечить стабільність розвитку геологорозвідувальної галузі, збільшення обсягів проведення геологорозвідувальних робіт та обсягів приростів запасів корисних копалин.

Основні положення Інструкції стосуються таких напрямів нормативно-правового регулювання та забезпечення проектування й визначення кошторисної вартості геологорозвідувальних робіт: вимоги до побудови проекту, особливості проектування окремих видів робіт і витрат, порядок розрахунків проектних показників, оформлення проекту, порядок формування кошторису за статтями витрат з урахуванням Положень (стандартів) бухгалтерського обліку, склад зведеного кошторису, порядок оформлення кошторису, порядок погодження і затвердження проектно-кошторисної документації.

Галузеві стандарти з планування та фінансування геологорозвідувальних робіт, НД ДКР у геологічній галузі ГСТУ 41-00032626-00-019-2000 і ГСТУ 41-00032626-00-014-2000, які затверджені наказом Комітету України з питань геології та використання надр 17.03.2000 № 44, є застарілими й не враховують останніх змін законодавчих актів і постанов Кабінету Міністрів щодо змін Порядку проведення геологорозвідувальних робіт, а також не дають змоги внести необхідні, на наш погляд, зміни до Порядку.

Необхідно констатувати, що робота з постійного поновлення нормативної бази проведення ГРР ще не стала пріоритетною загалом по галузі і в інституті зокрема, хоча всім зрозуміло, що до виконання будь-якої роботи спочатку потрібно виконати доскональні економічні розрахунки, тому не звернути увагу на пріоритетність нормативного

II Міжнародна науково-практична конференція "Актуальні питання моніторингу і наукового супроводження надрокористування та геологічної експертизи "Геомоніторинг-2014",
7-13 вересня 2014 р.

забезпечення функціонування галузі для забезпечення ефективності геологічних досліджень неможливо, а ігнорування цього принципу призводить до збитковості діяльності й неефективності геологічних досліджень. По-друге, в питанні нормативного забезпечення визначення кошторисної вартості НД ДКР експерти й контрольні органи розуміють тільки конкретні елементні норми часу на виконання окремих елементів робіт, які неможливо розрахувати за будь-яких підходів. Тому необхідно визначитись з тим, що можливо найбільш раціональним для визначення кошторисної вартості НД ДКР є *нормативний метод розрахунку витрат праці творчого колективу потенційних виконавців НД ДКР* і витрат на оплату праці як основи розрахунків повної кошторисної вартості робіт, проведення експертизи кошторису на проведення НД ДКР, на наш погляд, не є необхідністю.

Вважаємо за необхідне вирішити назрілі питання зі створення нормативно-правової бази з порядку проведення геологорозвідувальних робіт, складання проектно-кошторисної документації та запланувати УкрДГРІ до кінця I півріччя 2015 року розробити, узгодити та затвердити у встановленому порядку нову редакцію об'єднаного ГСТУ, у якій урахувати всі зміни в нормативно-правовій базі та об'єднати 2 ГСТУ в один з планування та фінансування геологорозвідувальних робіт, які виконуються за кошти держбюджету, включивши до нього і особливості планування та фінансування робіт з НД ДКР, прийнявши за основу основні положення Порядку проведення геологорозвідувальних робіт (постанова КМУ від 25.01.1999 р. № 83) зі змінами станом на 01.01.2014 р.

Створені впродовж року напрацювання НДР щодо проведення аналізу фінансово-економічної діяльності підприємств галузі дають можливість виконати завдання, зокрема:

– **складання фінпланів геологічними підприємствами й моніторинг їх виконання.**

Для забезпечення виконання статей 75 і 77 Господарського кодексу України та наказу Мінекономіки України від 21.06.2005 № 173 "Про затвердження Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансових планів державних підприємств, акціонерних, холдингових компаній та інших суб'єктів господарювання, у статутному фонді яких більше 50 відсотків акцій (часток, паїв) належать державі, та їх дочірніх підприємств" (із змінами) надавати щоквартально інформацію про виконання фінансового плану підприємствами, попередньо узгодивши її електронний варіант у повному обсязі у відповідному підрозділі УкрДГРІ (e-mail: ekofin@list.ru, тел. (факс) 0 (4622) 4-32-75).

Інформація має містити такі матеріали:

1. Звіт про виконання фінансового плану підприємства в шаблоні Excel за формою, затвердженою наказом Мінекономіки України від 16.03.2009 № 216 (нагадуємо, що всі розділи додатків до звіту обов'язково мають бути заповнені, при цьому суми показників, відображені в рядках із зазначенням "розшифрувати", необхідно розшифрувати в табл. 4 та 5 фінансового плану із зазначенням виду надходжень або витрат);

– **підготовки інформації про фінансово-господарську діяльність геологічних підприємств і організацій**, опрацювання інформації про їх склад і структури, що входили до сфери управління Державної служби геології та надр України станом на 01.01.2014, а саме: трьох державних регіональних геологічних підприємств ("СхідДРГП", ДРГП "Донецькгеологія", "ПричорноморДРГП"), двох казенних підприємств (КП "Кіровгеологія", КП "Південукргеологія"), ДП "Українська геологічна компанія", ДПП "Укргеофізика", ДНВП "ДІГфонд України", УкрДГРІ, ДКЗ України та ДПП "Геолекспертиза". Крім того, подається інформація щодо виконання окремих показників ДП "Бурштин України". Водночас на сьогодні лише опрацьовується організаційна структура ДРГП "Північгеологія", середньооблікова чисельність якого в

II Міжнародна науково-практична конференція “Актуальні питання моніторингу і наукового супроводження надрокористування та геологічної експертизи “Геомоніторинг -2014”,
7–13 вересня 2014 р.

еквіваленті повної зайнятості становить 5 чол. Тому фактично ще не створене підприємство не включено до аналізу. Також КП “Південекогеоцентр”, яке входило до сфери управління Державної служби геології та надр України в минулому періоді, у зв’язку з політичною ситуацією в країні не надало матеріали у звітному періоді і не включене до аналізу звітного періоду.

Аналіз проводиться методом порівняння окремих фінансово-економічних показників, досягнутих підприємствами в I кварталі 2014 та 2013 років.